

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДЕКЛАРУВАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ

На сьогоднішній день для України є актуальним питання удосконалення ефективної діяльності митних органів. Адже сучасний етап розвитку держави характеризується постійним посиленням вимог міжнародних організацій щодо забезпечення вільного доступу іноземних товарів на внутрішні ринки та зниженням національних торговельних бар'єрів. Запровадження електронного декларування дозволяє прискорити товарообіг, скорочує час митного оформлення, запроваджує без паперові технології митного контролю й оформлення товарів і транспортних засобів, а також здійснення інших митних формальностей. Розглянемо досвід застосування електронного декларування в сусідній країні Республіці Білорусь.

Перші митні пункти пропуску в Білорусі були облаштовані за тимчасовою схемою із зблокованих вагон-будиночків, без належних санітарно-побутових зручностей і низького рівня технічної оснащеності. Сьогодні митна система облаштована 24 автомобільними пунктами пропуску, 19 з яких відносяться до категорії міжнародних, а 5 – до категорії міждержавних [1].

Створення Національної автоматизованої системи електронного декларування проводилося спільно з Національною академією наук в рамках завдання державної програми «Електронна Білорусь». Результатом цієї роботи стало створення в травні 2008 року пілотної зони Національної автоматизованої системи електронного декларування та початку в липні 2008 року експерименту з електронного декларування товарів. У вересні 2009 року національна автоматизована система електронного декларування була введена в постійну експлуатацію.

Основними цілями і завданнями організації митного оформлення з використанням електронних митних документів є:

- скорочення часу митних операцій на випуск товарів за рахунок електронного обміну інформацією між учасниками зовнішньоекономічної діяльності і митними органами Республіки Білорусь;
- впровадження на практиці принципу, що полягає у випуску товарів на підставі відомостей, що містяться в електронній митній декларації та електронному документі митного транзиту;
- прозорість процесу здійснення митних операцій щодо товарів;
- скорочення часових і фінансових витрат учасників зовнішньоекономічної діяльності, пов'язаних з митними операціями;
- запобігання корупції;
- мінімізація впливу суб'єктивного фактора, помилок або зловживань при проведенні митних операцій [2].

В результаті цих заходів досягнуто скорочення середнього часу реєстрації декларацій більш, ніж в 3 рази. Здійснення митних формальностей на товари, що експортуються затрачається близько 10 хвилин, на товари, що ввозяться близько 2 годин. Митні процедури, що передбачаються для транзиту потребують в середньому 10 хвилин. Середній час перебування транспортних засобів у зоні митного контролю складає приблизно 17 хвилин. Удосконалення електронного декларування дозволило досягти того, що зараз 97% декларацій на товари представлені в електронному вигляді [1].

З кінця 2015 року розпочався он-лайн обмін попередньою митною інформацією між Україною та Республікою Білорусь. Це сприятиме удосконаленню митного контролю та оформлення, а також значно зменшить вплив людського фактору на митницях. Обмін інформацією між митними органами був і раніше, але він не здійснювався у режимі

реального часу та не був системним. Таким чином з впровадженням цієї системи, ми отримуємо більш плідну взаємодію між митними органами двох країн та фактично он-лайн інформацію про всі товари та транспорт, які перетинають кордон.

Література:

1. Офіційний веб - сайт Державного митного комітету Республіки Білорусь. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://gtk.gov.by/>
2. Електронне декларування. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://brest.customs.gov.by/index.php?option=com_content&view=article&id=205:2012-02-01-14-03-55&catid=25:2012-02-01-13-46-12&Itemid=61
3. Розпочався он-лайн обмін попередньою митною інформацією між Україною та Республікою Білорусь/ Сайт пресс – служби ДФС України. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/220695.html>

Микола Баран

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Ткачик Ф.П.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА РОЛЬ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

Податковий контроль є самостійним напрямом державного фінансового контролю. Характерним для нього є певна стадія фінансової діяльності – стадія мобілізації коштів до публічних грошових фондів. Забезпечення режиму суворого додержання норм податкового законодавства суб'єктами податкових правовідносин є головною метою податкового контролю. Від ступеня ефективності контрольної діяльності органів, що здійснюють податковий контроль, безпосередньо залежить рівень доходів бюджетів та державних цільових фондів. Поряд з цим, податковий контроль виступає гарантією задоволення публічних майнових інтересів та важливим чинником соціально-економічного розвитку держави.

Питанням, що стосуються підвищення ефективності податкового контролю приділено низку досліджень науковців та фахівців, серед яких можна виділити праці А.І. Крисоватого, Л.К. Воронової, А.Г. Загороднього, Л. Дейнеко, Ю. Генералової, Е. Кондукової, В. Онищенко, Ю. Панури, М. Сичевського та інших. Незважаючи на це, сьогодні часто виникають проблеми як у загальних підходах до організації податкового контролю та аспектах його здійснення в окремих галузях. Це актуалізує окреслену проблематику та вимагає розширення та поглиблення наукових досліджень сучасного податкового контролю.

Основними невирішеними питаннями при проведенні податкового контролю в галузях економіки є такі: відсутність відповідних методик (обмеженість чітких методичних рекомендацій щодо здійснення контролю працівниками податкових органів), чітко визначених особливостей діяльності кожної окремої галузі та умов її функціонування в Україні, кількісних і якісних параметрів, аналіз яких дозволяє визначити ефективність кожної галузі, виявити резерви для подальшого її розвитку [3].

Останнім часом в Україні зроблено багато кроків до налагодження системи оподаткування, однак цей процес є надто затяжним, адже навіть після прийняття Податкового кодексу України та реорганізації фіскальних органів національна податкова система має багато недоліків та потребує оптимізації.

У чинному законодавстві податковий контроль визначається як система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою перевірки правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення розрахункових і касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [1].

Предметом податкового контролю виступає правильність нарахування, повнота та своєчасність сплати податків і зборів, правильність складання та своєчасність подання